

פסקה

סוגי פסקאות

קיימים חמישה סוגים עיקריים של פסקאות:

1. פסקת הסבר :-

בפסקה זו משפט המפתח מציג עובדה, המשפטים התומכים מסבירים את הרעיון המרכזי.

דוגמה פסקת הסבר:

קיימות סיבות רבות לתאונות דרכים בעולם בכלל ובארץ בכלל. הסיבה החמורה ביותר של תאונות דרכים היא נסיעה במהירות מופרזת. נהגים רבים מפרים את החוק ועוברים על המהירות המופרזת. מהירות המותרת בחוק לנסיעה בכביש בין עירוני היא בין 80- קמ"ש ל-90 קמ"ש. נהג העובר על מהירות זו מאבד שליטה על הרכב. כמו כן מאבד את ריכוזו והרפלקסים שלו נחלשים ולכן הוא אינו מצליח להגיב כראוי. נהיגה במהירות עלולה לגרום לתאונה קטלנית ביותר ולפגוע באנשים רבים. ראינו, אפוא, כי מהירות מופרזת עלולה לסכן את הנהג ואת סביבתו וראוי כי כל נהג ישמור על החוק וייסע במהירות המותרת.

2. פסקת הדגמה :-

בפסקה זו משפט המפתח מביע כלל כלשהו, המשפטים התומכים מדגימים כלל זה. דוגמה לפסקת הדגמה:

אחת המטלות על תלמיד במערכת החינוך היא השתתפותו בפרוייקט "מחוייבות אישית". עיקרו של פרוייקט זה הוא מעורבותו ותרומתו של היחיד לקהילה. ההשתתפות של התלמיד בפרוייקט היא על בסיס התנדבותי, לדוגמה: התנדבות למד"א (מגן דוד אדום), התנדבות למכבי האש, התנדבות למשמר האזרחי, עזרה לתלמידים חלשים וכדומה. בדרך-כלל התלמידים מתנדבים בשעות אחר- הצהריים פעם בשבוע, ומספרים על הרגשה טובה מאוד ותרומה גדולה להם כמתנדבים. למשל בהתנדבות במד"א (מגן דוד אדום) התלמידים מספרים על הרגשת סיפוק בעזרה להצלת חיי-אדם, אחריות גדולה, עניין מלימוד ידע חדש והנאה מעבודת הצוות.

3. פסקת הנמקה:

בפסקה זו משפט המפתח מציג דעה, המשפטים התומכים מבססים דעה זו באמצעות נימוקים שונים.

דוגמה לפסקת הנמקה:

במסגרת לימודיו של התלמיד בבית הספר, הוא משתתף בפרוייקט "מהוייבות אישית". השתתפותו של התלמיד בפרוייקט זה חשובה ביותר, מכיוון שהיא מעודדת את הנער להיות מעורב בחיי הקהילה, מגבירה את מודעותו לעזרה לזולת, גורמת לתחושת סיפוק אצל התלמיד וכמובן יוצרת תחושת רווחה בקרב האוכלוסייה המקבלת. לעיתים, נתקל התלמיד במצבים קשים בזמן ביצוע המטלה (בהתנדבות למד"א (מגן דוד אדום), למשל, אך גם בכך ניתן למצוא תועלת בחישולו של הנער להתמודדות עם מצבים קשים שבהם יתקל במהלך חייו. הינוכו של הנער לתרום לחברה יכול להיות לעזר גם בחיי היומיום, כאשר מישהו בסביבה זקוק לעזרה והנער יעשה זאת מתוך הרגל לתרום ולסייע.

4. פסקת עימות: –

בפסקה זו יש ניגוד והשוואה בין דעות שונות, בין

טיפוסים שונים או בין יתרונות וחסרונות.

דוגמה לפסקת עימות:

למגורים בעיר יתרונות רבים, אך אין להתעלם מחסרונותיהם. בין היתרונות המרכזיים בולטות כמה נקודות. ראשית, המגורים בעיר מאפשרים מציאת מקומות עבודה מגוונים. רוב המפעלים נמצאים באזורי התעשייה הסמוכים לעיר ומשרדים וחנויות ממוקמים במרכזי הערים. שנית, הניידות במרכזי הערים היא נוחה וקלה. התחבורה הציבורית מסועפת ביותר ונגישה בכל פינה במרכז העיר. בנוסף לכך, מרכזי התרבות והבילוי מרוכזים במרכזי הערים, ובכך מאפשרים גיוון בחיי החברה ונגישות למקום. למרות האמור, ישנם חסרונות למגורים בעיר. הצפיפות בעיר גדולה במיוחד. הבניינים בנויים בצפיפות רבה, המונעת פרטיות ושקט. נתיבי הנסיעה עמוסים והתנועה מתנהלת לאיטה ויש מחסור במקומות חנייה. נוסף לכך, זיהום האוויר בעיר גדול. ריכוז המפעלים וכלי התחבורה הרבים הנעים בכבישים יוצרים זיהום אוויר וגורמים נזק מצטבר לתושבים.

5. פסקת פירוט:-

- משפט המפתח מציג ביטוי מכליל והמשפטים התומכים מפרטים ביטוי זה.

דוגמה לפסקת פירוט:

לאחרונה עדים אנו לעלייה בעישון בקרב בני הנוער במדינת ישראל. קיימים פתרונות רבים למניעת עישון. פתרון ראשון וחשוב הוא חינוך מונע לבני-נוער שיסביר את הסכנות הכרוכות בעישון. החינוך המונע יכול להתבצע בדרכים שונות כגון פרסומות בתקשורת, תכניות טלוויזיה, הרצאות ופעילויות במסגרת בתי-הספר או המתנ"סים. פתרון שני הוא הצעת חוק שתאסור מכירת סיגריות לבני נוער מתחת לגיל 18. בנוסף לכך, יש להחמיר את העונשים הניתנים לבני הנוער שעוברים על החוק. יתרה מזו ניתן לפתח סדנאות ומרכזים לגמילה מעישון. נראה כי יש פתרונות רבים למניעת עישון בקרב בני הנוער.